

LAKIALOITE 96/2004 vp

Laki opintotukilain 14 ja 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään lisäystä opintotukilain 14 §:ään. Uudella momentilla säädettäisiin opiskelijoille oikeus ympärivuotiseen asumislisään.

Lisäksi nostettaisiin asumislisän vuokratto 252 euroon kuussa.

PERUSTELUT

Opintotuki on välttämätön edellytys sille, että kaikilla nuorilla on sosiaalisesta taustastaan riippumatta mahdollisuus opiskella tehokkaasti kykyjensä mukaisesti. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja valtion takaamasta opintolainasta.

Muut kuin opiskelijat voivat saada yleistä asumistukea, mistä seuraa se, että opiskelijat ovat perusteettomasti epäoikeudenmukaisessa asemassa muihin väestöryhmiin verrattuna. Lähtökohtana tulisi olla opiskelijoiden ja muun väestön asumisen tuen tason yhtenäisyys. Tämä on myös opetusministeriön työryhmän mietinnössä Kannustava opintotuki 18:2002 esittämä kanta. Yli kymmeneen vuoteen opiskelijoiden opintososiaalista asemaa ei ole kohennettu, vaikka asumisen kustannukset ovat opiskelijajärjestöjen mukaan nousseet samaan aikaan 75 prosenttia.

Suomessa opiskelevan asumislisä on 80 prosenttia hyväksyttävistä asumismenoista. Asumismenoja ei oteta huomioon 214,44 euroa ylit-

tävältä osalta. Opiskelijoista yli 70 prosentilla asumiskustannukset ylittävät ylimmän korvattavan määrän. Jos asumismenot ovat alle 33,63 euroa kuukaudessa, asumislisää ei makseta. Suomessa opiskelevan asumislisä on siten 26,90—171,55 euroa kuukaudessa.

Vuokraton korottaminen OPM:n työryhmän esittämään 252 euroon kuussa kohdentuisi kaikille asumislisän saajille jokaisella korkeakoulupaikkakunnalla opiskelukuukausina. Asumislisän vuokraton korottaminen vastaamaan paremmin todellisia asumiskustannuksia toisi kuukausittain asumislisää nostavalle opiskelijalle lisää tukea enimmillään noin 30 euroa.

Opintotukijärjestelmään liittyvää asumislisää ei makseta opiskelijalle niiltä kuukausilta, joina hän ei opiskele päätoimisesti. Tämä on epäkohota, joka tulee myös korjata mahdollisimman pian. Pääsääntöisesti opiskelijoille aiheutuu asumisesta samantyyppiset kustannukset kaikkina kuukausina.

OPM:n laskelmien mukaan vuokraton korottaminen 252 euroon lisäisi menoja vuositasona noin 20 miljoonalla eurolla. Ympäri vuoden asumislisä korotetulla vuokratolla merkitsisi hallituksen talousarvioehdotukseen verrattuna noin 42 miljoonan euron menolisäystä.

Mikäli opintotuki vastaa nykyistä paremmin opiskelijoiden todellisia opiskelukustannuksia, opiskelijoiden on mahdollista keskittyä päätoimi-

semmin opiskeluun, ja pelkästään toimeentulon vuoksi tehty työ vähenee.

Aloite on osa kristillisdemokraattisen eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain 14 ja 14 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 14 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 734/2001, ja
lisätään 14 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1427/2001, uusi 4 momentti, seuraavasti:

14 §

Asumislisä

Opiskelija on oikeutettu asumislisään myös niiltä kuukausilta, joina hän ei opiskele päätoimisesti, siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

14 a §

Asumislisän määrä

Asumislisän määrä on 80 prosenttia kuukausivuokrasta, käyttövastikkeesta taikka niihin rin-

nastettavista vuokratasopimuksen tai asumisoikeussopimuksen mukaisista kiinteän suuruisista kuukausittaisista asumismenoista. Asumislisää myönnettäessä asumismenoja ei oteta huomioon 252 euron ylittävältä osalta. Opiskelijan osuus asumismenoista saadaan jakamalla koko asunnon asumismenot asukkaiden lukumäärällä, jollei erityisestä syystä hyväksyttyä muuta jakoperustetta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Helsingissä 23 päivänä syyskuuta 2004

Leena Rauhala /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Sari Essayah /kd

Bjarne Kallis /kd
Päivi Räsänen /kd
Kari Kärkkäinen /kd